

Vineta un viņas šūpuļdziesmas

Šodien klajā nāk dziedātājas Vinetas Elksnes debijas lieldarbs Paguli vēl – šūpuļdziesmu albums ģimenēm. Rīt, 27. novembrī, koncertzālē Ave Sol notiks tā prezentācija.

Paguli vēl ir Vinetas Elksnes radīta mūzika ar Ojāra Vācieša, Klāva un Jāņa Elsbergu, Ingas Gailēs, Annas Auziņas, Ingmāras Balodes un Evijas Gulbes tekstiem.

Bērniņa midzināšana kā rituāls

Noklausoties pirmo singlu, top skaidrs, ka šis nebūs tipisks aijā, žūžū vai velc, pelīte šūpuļdziesmu albums – tajā dominējoša ir Vinetas liegā balss un siltais tonis, teksti drīzāk ir kā stāsti. «Es gribēju šo albumu tieši tādu – stāstot ne tikai par tiem brīžiem, kad es midzinu bērniņu, bet paskatoties arī uz visu to, kas ir ap šo gulēt iešanas laiku. Gulēt iešanas laiks ir ļoti bagāts – piepildīts gan ar bērniņa, gan mammas emocijām. Dziedot šūpuļdziesmas, sāku apzināties, kādas izjūtas tas manī rada. Sapratu, ka šūpuļdziesmas pirmām kārtām ir vajadzīgas mammai un tikai tad bērniņam, jo, lai nodotu mieru [bērnam], iesākumā mierīgai ir jābūt pašai mammai. Un tieši šie kopā būšanas brīži dziedāšanas laikā arī rada šo mieru. Arī šobrīd meitai dziedu šūpuļdziesmas, lai gan Robertai būs jau četri gadi,» stāsta Vineta.

Viņa uzsver, ka šūpuļdziesmas nedrīkst dziedāt steigā. «Mums visiem ir strauja ikdiena, kurā nevar apstāties. Diezgan bieži šāda sajūta ir, pienākot arī pie bērniņa – ir taču vēl darbi darāmi, tā, tagad guli un ātri! Bet nevar nodziedāt [šūpuļdziesmu], ja tajā brīdī neesi klātesošs! Liela nozīme ir arī tekstiem – varbūt tikai pavisam mazs bērniņš lielākoties reaģē uz balss toni, kaut kādām savām sajūtām vai mammas enerģiju. Kad meita aug lielāka, ļoti liela nozīme ir sarunām, tāpēc albumā ir arī sarunas ar bērniem – divi dueti. Tās nav tipiskās šūpuļdziesmas, kur ir tikai [monotonā tonī noskaita] guli, guli, guli, guli... Monotonais tonis, protams, arī palīdz bērniem iemigt. Šis albums ir radīts tikai no manas pieredzes – kā mēs ejam gulēt, kas man šajā procesā liekas svarīgi utt. Sarunas, arī bērnu dauzīšanās, mammas šūpuļdziesmas, gan viņu midzinot, gan arī tad, kad bērniņš jau ir acis aizvēris un miegā, – tas viss ir šajā albumā.

Mana meitiņa var aizmigt pie visām šīm dziesmām, un domāju, ka katrs šajās šūpuļdziesmās varēs atrast arī kaut ko sev.»

Ļauties ģimeniskai kopā būšanai

Rītdienas koncertā Vineta aicina «baudīt nesteidzīgu vakaru kopā ar ģimeni, ieklausoties šūpuļdziesmu stāstos un ļaujoties īstam piedzīvojumam, kurš atklāj un ļauj ieraudzīt daudz brīnumainu mirkļu, ko sniedz kopā būšanas burvība.» Par koncerta vietas izvēli šaubu nav bijis. «Šī ir ļoti mājīga un skaista vieta, tāds kā mazs teātris, kas ideāli piestāv manai programmai!» Koncertā piedalīsies virkne teicamu mūziķu: līdzās Vinetai uz skatuves kāps Daumants Kalniņš, Kaspars Zemītis, Kaspars Grigalis, Roberts Rasa, Māris Elksnis, Ieva Šablovskā, Andis Klučnieks, protams, arī senās cīņubiedres no trio Lady's Sweet Jolanta Strikaite un Karīna Tropa (trīs mammas dziedās Mammu šūpuļdziesmu), kā arī stīgu kvartets, Emīla Dārziņa jauktais koris un bērnu vokālais ansamblis Čabuļi. Programma tiks papildināta ar mini leļļu teātri un Ilonas Balodes-Ūdres rakstītu stāstu Vēstule bērniņam. Vai šis būs vienreizējs projekts vai arī tam būs turpinājums? «Redzēsim,» īsi nosaka Vineta. «Pagaidām plānos ir tikai viens unikāls, ekskluzīvs koncerts ar brīnišķīgu, skaistu, lielu sastāvu. Tas nav komerciāls projekts.»

Mūzikas jomā Vineta darbojas jau vairāk nekā desmit gadus. Šobrīd viņa ir fona vokāliste Intara Busuļa Abonementa orķestrī, bet iepriekš piedziedājusi Jānim Stūbelim un Laimai Vaikulei, kā arī darbojusies trio Lady's Sweet, kurā dziedāja trīs meitenes. Lai gan Vineta ir viena no topa bekvokālistēm («Kādreiz biju – es tagad jau esmu no vecās paaudzes,» dziedātāja joko), viņa nekad nav rāvusies skatuves priekšplānā. Arī ar šo šūpuļdziesmu projektu. «Man nav svarīgi ar šo parādīties kā solistei. Man vienkārši ir burtiski neatliekama vēlme padalīties ar savu atklājumu – ar to, kas man ir svarīgs, ar to, kā es to visu dzirdu un jūtu.»

Vineta ir no Līvāniem, kur arī sākusi savas muzikālās gaitas. «Man ir muzikāla vecmāmiņa, arī vecvectēvs bija ļoti muzikāls, taču viņi nav šajā jomā izglītojušies – bija darāmi citi darbi, un tam vienkārši nebija atlicis laika. Savukārt mani vecāki nav dziedājuši pat mājās – nekad, nekad! Taču, kad man bija četri gadi, mamma aizveda pie skolotājas mācīties dziedāt. Joprojām brīnos, kā viņa apjauta, ka man ir dziedāšanas dotības,» atminas Vineta. «Iesākumā dziedāju gan vokālajā kapelā Dunduriņš, gan Līvānu folkloras kopā Ceiruleits – starp citu, kopā ar [Raxtu Raxti vokālisti] Kristīni Kārkli, mēs esam klasesbiedrenes.» Līvānu mūzikas skolai sekojušas mācības Daugavpils mūzikas koledžā, bet pēc tam arī Latvijas Mūzikas akadēmijā. «Atnācu uz Rīgu mācīties, bet Jānis Stībelis bija izsludinājis konkursu, kurā meklēja bekvokālistes. Es tāda meitenīte pelēkiem matiņiem, tikko atbraukusi no Līvāniem, pieteicos un aizgāju [uz noklausīšanos]. Man prasīja nodziedāt kādu dziesmu angļu valodā, bet es atbildēju, ka nevaru. Ko?! Labi, tad dziedī, ko tu māki, bet es tev nevarēšu piespēlēt! Atbildēju, ka pati nospēlēšu. Pat nezinu, kāpēc viņš man ļāva turpināt... Nodziedāju sava brāļa dziesmiņu, mani pieņēma.» Iesākumā Jāņa pavadošajā sastāvā dziedājusi kopā ar Aiju Vītoliņu jeb Amber, bet vēlāk ar Karīnu Tropu.

Lady's Sweet izveidē roku pielicis komponists Kārlis Lācis. «Es mācījos akadēmijā, un [diriģents] Arvīds Platpers lūdza izveidot meiteņu kopu, kas varētu nodziedāt Dziedāšanas svētkos arēnā. Nodziedājām, un Kārlis mūs uzaicināja pie sevis – dziedājām kabārē koncertuzvedumos, ko viņš Sapņu fabrikā veidoja kopā ar Viktoru Runtuli. Uz šī pamata izveidojās Lady's Sweet trijotne, kurai Kārlis sarakstīja pirmos singlus,» stāsta Vineta. Šī trijotne izrādījās tik sekmīga, ka 2010. gadā tai pat tika uzticēts pārstāvēt Latviju pretrunīgi vērtētajā jauno izpildītāju konkursā Jaunais vilnis. «Mēs tolaik dziedājām 40. – 50. gadu mūziku, bet Jaunajā vilnī to izpildīt neļāva. Nācās dziedāt citas dziesmas, kas mums neļāva parādīties mūsu īstajā ampluā,» bez īpašas nožēlas balsī stāsta Vineta. Pašlaik viņa darbojas Intara Busuļa komandā. «Decembra beigās Sanktpēterburgā būs viņa solokoncerti. Krievijas publika ir atraisītāka – var jau pēc pirmās dziesmas celties kājās un plaudēt, viņi emocijas izrāda daudz publiskāk. Bet citādi – tādi paši klausītāji kā visur,» uzstāšanos austrumos komentē dziedātāja.

Bērns maina visu!

Daugavpilī Vineta ieguva izglītību diriģēšanas specialitātē, bet akadēmijā – maģistra grādu kā mūzikas priekšmeta pasniedzēja vispārīgglītojošajās skolās, tostarp bērnudārzos. «Savulaik kādus deviņus gadus nostrādāju dārziņā par mūzikas skolotāju. Šūpuļdziesmas gan man tolaik nebija ne prātā...» domīgi atzīst Vineta. «Kad tagad pašai ir bērns, es uz šo skolotājas darbu skatos pavisam citādāk. Man tolaik likās – ja ir jāklausa, tad ir jāklausa. Lai panāktu klausīšanu 24 bērnu grupā, metodei ir jābūt efektīgai, klausiet, un viss! Bet tagad es tā vairs nevarētu, tā ir milzīga atbildība, un tas nav tik vieglprātīgi lemjams. Nepieciešams individuāls ceļš uz katru bērniņu. Es tagad vairāk apzinos vārda spēku – ir ārkārtīgi svarīgi viss, ko tu paud. Pilnīgi jebkas! Skolotājam ir jāprot redzēt vairāk un tālāk.» Viņa atzīst, ka pēc Robertas piedzimšanas daudz kas mainījies arī pašas dzīvē. «Esmu pilnīgi cits cilvēks! Jārēķinās, ka viss, ko ieplāno, var pēkšņi mainīties. Pats svarīgākais un arī grūtākais – bērns ir kā mazs spogulītis, kurā ieraugi pats sevi. Katru dienu redzi sevi viņā. Bērns ir kā paša skolotājs.»

Pašlaik Vineta ar ģimeni dzīvo privātmājā Kadagas pusē. «Meža maliņā, pie dabas, kur ir stirnas un pagalmā nāk mežacūkas. Esmu lauku bērns. Man patīk pavasarī rīta agrumā iziet ārā uz terases ar brokastu kafijas tasi rokā un paskatīties, ko strazdi pagalmā sadara,» smaida Vineta. Ar lauku darbiem viņa neaizraujas, taču sava dobe ir, arī pa kādai puķītei ir iestādīts. «Man ir mazs zemes pleķītis, kurā aug burkāni, bietes, gurķi, redīsi, salāti, dažādi garšaugi – minimumiņš, kas pusdienām ir noderīgs.» Brīvais laiks tiek atvēlēts savējiem. «Kad esmu mājās, pavadu laiku kopā ar ģimeni – meitu un dzīvesdraugu. Mums ir savi mazie ģimenes prieciņi: patīk iet uz mežu, vienalga, kādi ir laika apstākļi, jo mežā tie vienmēr ir ideāli! Reibst acis no krāsu mirdzuma un to niansēm, kas ir mežā. Tur vienmēr ir aizvējš, tur nekad nepūš. Varam izbraukt arī ar riteņiem. Mums vienkārši patīk būt kopā.»

Vineta Elksne

•Dzimusi 1984. gada 20. aprīlī, Līvānos

- Izglītība: Jēkaba Graubiņa mūzikas skola, Daugavpils mūzikas koledža, Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija (maģistra grāds mūzikas pedagoģijā)
- Strādājusi par mūzikas pedagoģi Jaunmārupes un Kadagas pirmsskolas izglītības iestādēs, kā arī par koncertmeistari RTU jauniešu vokālajā ansambli Jauna nianse
- Karjera: kā fona vokāliste dziedājusi Jāņa Stībeļa un Laimas Vaikules pavadošajās grupās, trio Lady's Sweet dalībiece. Pašlaik dzied Intara Busuļa Abonementa orķestrī
- Grupas Lady's Sweet sastāvā piedalījies konkursā Jaunais vilnis (2010. gadā)
- Piedalījies dažādos mūziklos, kabarē izrādēs un citos muzikālajos projektos, tostarp šovā Dziedi ar zvaigzni. Milžu cīņas (kopā ar aktieri Arti Robežnieku). Vairākas sezonas MC Orķestra sastāvā rūpējies par muzikālo noformējumu TV3 šovā Es mīlu tevi, Latvija!
- Ģimenes stāvoklis: meita Roberta (4), dzīvesbiedrs Rūdolfs Lācis